

Jeugdtheater XL

Ongeveer een jaar geleden werd het Koninklijk Jeugdtheater in Antwerpen omgedoopt tot HETPALEIS.

Marleen Baeten schetst de werking van deze grote 'nieuwkomer' binnen de ruimere context van het jeugdtheater in Antwerpen en Vlaanderen. En hoe moet het plaatje er in de toekomst uitzien?

Paleisrevolutie en Villaguerrilla

1. Paleisrevolutie

Vorig jaar rond deze tijd werd vanuit de Meistraat in Antwerpen de *Kerstboodschap vanuit Het Paleis* de wereld ingezonden. Na een halve eeuw stedelijke werking kreeg het Koninklijk Jeugdtheater een nieuwe structuur: op 28 februari 1996 besliste het Antwerpse Schepencollege om van het KJT een instelling van openbaar nut te maken. De nieuwe raad van beheer van het KJT stelde een nieuwe directie aan: Barbara Wyckmans, die eerder al baanbrekend werk verricht had op het vlak van jeugdtheaterprogrammering in de culturele centra. Zij besliste om met een nieuwe lei te beginnen en het bestaande KJT-gezelschap op te heffen. Om de buitenwereld duidelijk te maken dat er een nieuwe koers zou gevaren worden, werd een nieuwe naam gekozen: HETPALEIS. Aangezien Barbara Wyckmans geen kunstenaar is die een artistieke ploeg rond zich kan verzamelen om de eigen artistieke ambities waar te maken, besloot ze gedurende een overgangperiode voor elke productie ad hoc een artistieke ploeg samen te stellen.

De verwachtingen waren hooggespannen, maar werden – zoals dat meestal gaat met hooggespannen verwachtingen – lang niet ingelost. Kunstenaars met jarenlange ervaring binnen of buiten het jeugdtheater leverden clichématige voorstellingen af die niet zouden misstaan hebben in de voormalige KJT-programmering (*Nat*, *Cowboys*, *Alleen op de wereld*), jonge kunstenaars kwamen er niet uit (*Woyzeck*, *Naar Filoktetes*). In *Mijn Blackie* en *Skaters* deden Arne Sierens en Abdelaziz Sarrokh wat ze elders ook al deden, wat enerzijds de intentie om de deuren wijd open te gooien onderstreepte, maar anderzijds de vraag naar

het artistieke surplus van HETPALEIS niet minder pregnant maakte. Gelukkig waren er toch twee opmerkelijke producties in het eerste seizoen: *Het Vissekind* (tekst en regie: Judith de Rijke), een kippenvel bezorgende combinatie van een kaal-poëtische tekst en rauw-gevoelig spel, een kleinzaalproductie van jonge makers, en de grotezaalproductie *De Afscheidssymfonie*. In deze voorstelling op het grensgebied tussen muziektheater, dans en acrobatie voerde het zes koppige Oxalys Ensemble een nieuwe compositie van Jan Kuijken uit, geïnspireerd op het gegeven van Joseph Haydn's *Afscheidssymfonie* waarin de muzikanten één voor één opstonden, hun kaars uitbliezen en het podium verlieten. In *De Afscheidssymfonie* van HETPALEIS verbeeldden de muzikanten samen met zes dansers en twee acrobaten zoveel mogelijk variaties op afscheid. Onder leiding van regisseur Dirk Opstaele gingen hendaagse klassieke muziek, dans en acrobatie een ongedwongen samenspel aan.

De Afscheidssymfonie werd terecht genomineerd voor zowel de Vlaamse Signaalprijs als de Nederlandse Hans Snoekprijs, want dergelijke initiatieven die tegelijk innoverend, kwalitatief hoogstaand en toegankelijk zijn, zijn nog onvoldoende dik gezaaid in het jeugdtheater. Toch hoop ik dat de dansers in het jeugdtheater van de toekomst aan dezelfde strenge kwaliteitsnormen zullen voldoen als de muzikanten. De enkele keren dat ik dansers in een Vlaamse jeugdtheatervoorstelling aan het werk zag, lag de norm beduidend lager dan in het volwassenencircuit. Wie organiseert er eens een *Oogsmeer*, waarin – naar het voorbeeld van *Oorsmeer* – een aantal professionele dansers in alle mogelijke genres voor-

stellingen van ongeveer een half uur verzorgen voor het kleine volkje? En welk dansgezelschap waagt het om een productie te maken (of gewoon duidelijk open te stellen) voor kinderen? Dat dit kan zonder artistieke toegevingen te doen zullen muzikale collega's als Champ d'Action, Walpurgis en Het Muziek Lod hen kunnen bevestigen. Ook de dansprogrammering van Villanella in deSingel (met werk van o.a. Sasha Waltz en Philippe Decouflé) toont aan dat bepaalde voorstellingen zonder problemen kunnen opengesteld worden voor kinderen.

2. Zaaïen en oogsten

Getalenteerde artiesten (uit theater, dans, muziek, beeldende kunst, literatuur) warm maken voor het jeugdtheater: als een leidmotief komt het bovendrijven bij zowat alle actoren in het Vlaamse jeugdtheater. Vooral de kinderkunstencentra Villanella, Bronks en Kopergietery hebben er de jongste jaren een punt van gemaakt om nieuw talent aan te boren voor het jeugdtheater, enerzijds door kansen te geven aan jonge makers, anderzijds door kunstenaars uit het volwassenencircuit warm trachten te maken voor een experiment onder hun vleugels. HETPALEIS volgde van meet af aan dezelfde strategie, want artiesten die ervaring in – of interesse voor het jeugdtheater combineren met talent voor de grote zaal zijn helemaal zeldzaam. Uit de matige resultaten van het eerste seizoen trok HETPALEIS enkele conclusies: meer communicatie met de artiest en een productiedramaturg voor elke productie, een aanpak waar onder andere Stefan Perceval (*Honingbijen*) dit seizoen al de vruchten van plukte. De belangrijkste conclusie was mis-